

BARANYA VÁRMEGYEI TERÜLETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

Ü. sz.: BMH/264-2/2024.

Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság

68/2024. (VI. 12.) számú határozata

Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság a Változást Akarók Nemzedéke közéleti egyesület (7700 Mohács, Virág utca 67., képviseli: dr. Szigeti József elnök) (a továbbiakban: Beadványozó) által benyújtott fellebbezés tárgyában meghozta a következő

határozatot.

A Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság Mohács Város Helyi Választási Bizottsága 73/2024. (VI. 07.) HVB határozatát helybenhagyja.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottságnál (7621 Pécs, Széchenyi tér 9., e-mail: valasztas@baranya.hu).

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2024. június 15-én 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

INDOKOLÁS

I.

[Az első fokon eljáró választási bizottság döntése és az azt megelőző eljárás]

[1] Beadványozó 2024. június 4-én 6 óra 50 perckor elektronikus úton kifogást nyújtott be Mohács Város Helyi Választási Bizottságához (a továbbiakban: HVB).

[2] Beadványozó előadta, hogy a FIDESZ-KDNP mohácsi szervezete új Facebook kampányt indított. Beadványozó kifogásához csatolta a kampányvideót, mely az alábbi linken érhető el: <https://www.facebook.com/share/v/YsLu6E7D1nAV9aiH/>

[3] Beadványozó hivatkozott és idézte a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdését 140. §-át, 141. §-át.

[4] Beadványozó előadta, hogy a bizonyítékként csatolt bejegyzés kb. 30 másodpercétől összefüggésében és hatásában úgy állítja be a Változást Akarók Nemzedéke közéleti

7621 PÉCS, SZÉCHENYI TÉR 9.

TELEFON: +36 72 500 402; +36 72 500 406; +36 72 500 489 – E-MAIL: VALASZTAS@BARANYA.HU

egyesület jelölő szervezetet, mintha azt a 2024. évi általános választásokon a Demokratikus Koalíció (a továbbiakban: DK) is támogatná.

[5] A bejegyzés kb. a 48 másodpercnél jut el Beadványozó álláspontja szerint oda, hogy a 2024. évi általános választásra utalva a DK logót a kép közepén szerepeltetve „a műsor a régi” megjelölést használja, mellyel azt a hamis látszatot kelti, hogy az egyesületet a DK is támogatná.

[6] Az előzőekben írtakat Beadványozó megítélése szerint erősíti, hogy a közismerten DK vezető Gyurcsány Ferenc ugyancsak közismert képét szerepelteti háttérképként a videó az egyesület polgármesterjelöltje és egyik képviselőjelöltje mögött.

[7] Beadványozó előadta, hogy valótlan állításként szerepel a 37. másodperctől, mely az előzőekben írtakat erősíti az, hogy „rendszeresen pózolnak Gyurcsány összellenzéki embereivel”, ami Beadványozó álláspontja szerint ténybelileg sem igaz.

[8] Az átlagember számára egyértelműen az a hamis látszat képződik Beadványozó megítélése szerint, mintha az egyesületet a DK is támogatná, mintha a DK is az egyesülettel együtt/közösen indulna választáson. A klip egyértelműen rosszhiszeműen, a választók kifejezett megtévesztését célozva szerkesztett, és egyértelműen manipulatív szándékú.

[9] Beadványozó előadta, hogy semmiféle kapcsolat, összefüggés nincs az egyesület és a DK között a jelen választáson. Ennek megfelelően mindenfajta összemosisi célzás, utalás, hangulatkeltés megalapozatlan, valótlan tartalmú. A bejegyzés megtéveszti a választópolgárokat abban is, mintha az egyesület mögött indulna a DK, miközben valójában a választáson az egyesület önállóan indul.

[10] Beadványozó kérte figyelembe venni a Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság 61/2024. (VI. 2.) és 62/2024. (VI. 2.) számú határozataiban rögzített „első fokú hatósági álláspontot és az ott kifejtetteket.”

[11] Beadványozó a fentiekben írtak alapján kérte, hogy a HVB a kifogásnak adjon helyt, tiltsa el a jogsértőt a további jogszabálysértéstől és szabjon ki bírságot.

[12] A HVB 73/2024. (VI. 07.) HVB határozatával a kifogást elutasította.

[13] A HVB a hivatkozott Facebook oldal kifogásolt tartalmának a vizsgálatát a Ve. 2. § (1) bekezdés a), és e) pontja vonatkozásában előadott jogsértésekre szűkítve folytatta le, tekintettel arra, hogy a b) és c) pontban foglalt jogelvekkel kapcsolatban Beadványozó kifogásában konkrétan, érdemi okfejtéssel alátámasztva nem mutatta be, hogy ezen jogelvek sérelmét mely cselekmények alapján látja megvalósítottak.

[14] Beadványozónak a Ve. 2. § (1) bekezdése a) pontja szerinti, választás tisztasága alapelvei sérelmét érintő előadása vonatkozásában az HVB rámutatott arra, hogy a választás tisztaságának megóvása, mint választási alapelv megsértése a Kúria gyakorlatában legtöbbször valamely másik alapelvvel összefüggésben merült fel, de a választás rendje tisztaságának a választási folyamat egészét áthatóan érvényesülnie kell. A joggyakorlatban ezen alapelv megsértése akkor merül fel, ha a vitatott tevékenység célja vagy eredménye a választópolgári akarat szabad kifejezésének korlátozása. A HVB hivatkozott továbbá a Kúria Kvk.II.39.415/2022/2., Kvk.VI.37.942/2016/2., Kvk.V.37.941/2016/3. határozataira.

[15] A kifogás tárgyává tett bejegyzés tartalmi vizsgálatával kapcsolatban a HVB megállapította, hogy a videóban látható tartalom tulajdonképpen korábbi években készült médiatartalmakból kerültek összeválogatásra, és a Beadványozó által képviselt szervezet, és képviselőjelöltjei korábban kifejtett közéleti tevékenysége vonatkozásában kritikaként fogalmazódnak meg. Jelen esetben kétséget a HVB álláspontja szerint kizáróan megállapítható, hogy a kifogásolt videó nem korlátozza a választópolgári akarat szabad kifejezését, nem a szavazással magával kapcsolatban merült fel a jogsérelem, ezért a HVB álláspontja szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a választás tisztaságának megóvását előíró alapelv megsértése megállapításának nincs helye.

[16] A Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjának sérelme vonatkozásában a HVB utalt a Kúria Kvk.IV.37.359/2014/2., valamint Kvk.II.37.394/2015/2. és a Kvk.VI.37.942/2016/2. számú határozataira, továbbá a Kvk.III.37.465/2014/2, Kvk.V.37.540/2014/3. és Kvk.IV.37.657/2019/3. számú végzéseire.

[17] A HVB akként foglalt állást, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti alapelv megsértését a tárgyi ügyben a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti alapelv sérelmével való szoros összefüggés vethetné fel, melyet azonban nem talált bizonyítottnak.

[18] A HVB kiemelte, hogy valamely nyilvánosan tett tényállítások valóságtartalmát az Nemzeti Választási Bizottság következetes joggyakorlata is a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményéhez kapcsolódva vizsgálja. E körben figyelemmel kell lenni álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó alkotmánybírósági és kúriai joggyakorlatra is, ugyanakkor a vékony ténybeli alap nélküli állítások valótlanága a HVB álláspontja szerint vezethet alapvető sérelem megállapítására. Ilyen tényállítást tartalmaz például a valamely személlyel szembeni büntető eljárást, és nyomozás megindítását állító kijelentés is, mely nem a szubjektív alapokon nyugvó, valóságtartalma tekintetében nem igazolható vélemény, hiszen a büntetőeljárás folytatása tényállítás, amelynek hamissága bizonyítható [440/2019. (X. 17.) NVB határozat].

[19] A HVB megállapította, hogy Beadványozó a kifogásolt videó színvonalát kifogásolva, tényállításokra alapozott véleményeket tekint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközőnek.

[20] A HVB tényként rögzítette, hogy Beadványozó képviselője Mohácson egyéni választókerületben megválasztott önkormányzati képviselő, ahogy az is, hogy Mohácson 2020. szeptember 27. napján időközi önkormányzati választásra került sor azt követően, hogy a 2019. október 13. napján megválasztott képviselő-testület feloszlásról döntött. A HVB tényként rögzítette azt is, hogy a 2019. október 13. napján megválasztott mohácsi polgármester jelölő szervezete a Magyar Szocialista Párt volt, és a választások hivatalos honlapja rögzíti azt a tényt is, hogy ugyanez a személy Beadványozó által állított polgármesterjelöltként indult a 2020. szeptember 27. napján tartott mohácsi időközi választáson.

[21] A HVB azt is rögzítette határozatában, hogy Beadványozó Mohácson polgármesterjelöltet állított, illetve a polgármesterjelölt mellett a város mind a 8 egyéni választókerületében egyéni képviselőjelöllet is állított a Beadványozó (jelölő) szervezet.

[22] A HVB hivatkozott az Alkotmánybíróság a 3107/2018. (IV. 9.) AB határozatára, a 31/2014. (X. 9.) AB határozat, az 5/2015. (II. 25.) AB határozat, a 9/2015. (IV. 23.) AB határozat indokolására, mely szerint a tényállításokra vonatkozó, a jogszerűtlenség megállapíthatósága tekintetében megengedőbb teszt alkalmazására kifejezetten szűk körben van csak lehetőség, mérlegelni kell a választási kampány felfokozott helyzetét, az ügy összes körülményét.

[23] A HVB megítélése szerint a kifogásolt videóban utalás szintjén megjelenő, fentebb felsorolt tények vékony ténybeli alapként szolgálhatnak azon vélemények kifejtésére, amelyeket a kifogásolt videó tartalmaz. Beadványozónak a DK, mint jelölő szervezettől való éles elhatárolódására vonatkozó utalása vonatkozásában leírtaknak azért nincs a HVB álláspontja szerint jelentősége, mert a kifogásolt videó elsődleges üzenete, egyben értelme is az, hogy egy olyan jelölő szervezet lép fel a mohácsi helyhatósági választáson, amelynek a tagjai a 2020. évi időközi választáson az ún. ellenzékinek mondott valamennyi jelölő szervezettel szövetségre léptek (ahogyan azt maga a Beadványozó megerősíti a kifogásolt videó 36. másodpercében: „*megegyezés született a helyi ellenzéki pártokkal*”), illetve a Magyar Szocialista Párt által jelölt korábbi polgármestert saját jelöltként a mohácsi időközi választáson polgármesterjelöltként elindították, illetve ugyanőt a 2024. június 9-i helyhatósági választáson a mohácsi 3. egyéni választókerületében képviselőjelöltként indítja a Beadványozó jelölő szervezet. Ezen tényekből levont valamely következtetéseket tekinthet

ugyan Beadványozó okszerűtlennek, adott esetben színvonalatlanoknak, ízléstelennek, de az így kifejezett vélemény jogszértőnek semmiképp sem tekinthető.

[24] A HVB megállapította azt is, hogy Beadványozó tévesen hivatkozik a Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság 61/2024. (VI.2.) és 61/2024. (VI.2.) számú határozataira, mint elsőfokú hatósági álláspontra, tekintve, hogy egyfelől a hivatkozott ügyekben a TVB nem első fokon, hanem fellebbezési fórumként, és nem hatóságként eljárva hozta meg az itt hivatkozott döntéseket; másfelől a hivatkozott TVB határozatok a Beadványozó álláspontjával ellentétes okfejtést tartalmaznak.

II.

[A fellebbezés tartalma]

[25] Beadványozó 2024. június 10. napján ... óra ... perckor elektronikus úton fellebbezést nyújtott be a HVB 73/2024. (VI. 07.) HVB határozata ellen.

[26] A fellebbezést a Mohácsi Helyi választási Iroda az ügy iratanyagával együtt 2024. június 10. napján 15 óra 56 perckor a Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottsághoz felterjesztette.

[27] Fellebbezésében kérte a HVB 73/2024. (VI. 07.) HVB határozatának megváltoztatását, a jogsértés megállapítását, továbbá a választási eljárás és annak eredményének megsemmisítését és megismételtetését.

[28] Beadványozó előadta, hogy kifogásában megjelölt jogsértés a mohácsi önkormányzati választásra alapvetően kihatott, mivel álláspontja szerint a HVB nem lépett fel a jogsértés ellen, a kifogásolt FIDESZ-KDNP klip zavartalanul, minden lehetséges felületen tovább sulykolta a választópolgárok számára, hogy a Változást Akarók Nemzedéke közéleti egyesület a DK által támogatva vesz részt a választáson, így az egyesület képviselőjelöltjeit és polgármesterjelöltjét a DK támogatja, e jelölő szervezetnek is a képviselői.

[29] Beadványozó álláspontja szerint a videó alapvetően befolyásolta a választói akaratot, azt a hazug állítást terjesztette, hogy az egyesület jelöltjei Gyurcsány Ferenc emberei, és az emberek azért nem szavaztak az egyesület jelöltjeire.

[30] Beadványozó meglátása szerint a FIDESZ-KDNP a videóval megtévesztette az embereket, hiszen az egyesületnek sem a DK-hoz, sem Gyurcsány Ferenchez nincs köze.

[31] Beadványozó előadta, hogy a HVB feladta lett volna, hogy ügyeljen a választási eljárás tisztességére és tisztaságára, ami a jelen esetben nem történt meg. Álláspontja szerint a FIDESZ-KDNP eljárása nyilvánvalóan tisztességtelen volt, a választás nem volt tisztességes. A választói akaratot tisztességtelenül befolyásolták, mely közvetlenül kihatott a választás eredményére.

[32] Beadványozó hivatkozott a Kúria Kvk.V.39.047/202/4. számú határozatában kifejtettkre, azon belül is az indokolás 25. és 26. pontjaira. Állítása szerint, ha a HVB követte volna a Kúria joggyakorlatát, akkor azt kellett volna megállapítania, hogy a videó sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjában foglalt alapelveket, és alkalmasak a választások tisztasága, a jelöltek, jelölőszervezetek esélyegyenlősége és a jóhiszemű, rendeltetésszerű joggyakorlás elvének sérelmére.

[33] Tekintettel arra, hogy a huzamosan időn át folyamatosan fennálló, tartós jogsértés alapvetően befolyásolta a helyi választást, annak eredményét és a jogsértéstől a jogsértő nem került a jogsértő eltiltásra, így a jogsértés eredménye, a szavazó akaratának megtévesztésre alapított befolyásolása bekövetkezett, ami Beadványozó álláspontja szerint más módon nem orvosolható, csak a választás eredményének megsemmisítésével, így az eredeti kérelmet módosítani kívánja és kérte a választási eljárás megsemmisítését és megismétlését.

[34] Beadványozó álláspontja szerint a HVB indokolása „*hetet-havat*” összehord, és *hosszan ismertet előzményeket az egyesületünk tagjával kapcsolatban, az MSZP-vel*

kapcsolatban. Mindennek azonban semmi köze nincs a DK-hoz és annak elnökéhez, illetve a tárgyi videóhoz. Még vékony ténybeli alap sincsen. Olyan körülményeket hoz fel a mérlegelési körben a döntés, aminek semmi köze nincs sem a tényálláshoz, sem a kérdés megítéléséhez.”

[35] Beadványozó előadta továbbá, hogy „a HVB egyfajta pótcselekvéssel próbálja a vállalhatatlan döntésnek valamiféle indokát adni, az érdemi indokolás helyett szövegkitöltő, irreleváns körülményeket ismertetve. Nem az indokolásban foglaltakat kellett volna mérlegelni, hanem a kifogásban előadott tényhelyzetet, és annak kellett volna indokát adni, miért tér el a döntés a Kúria iránymutatásától.”

[36] Beadványozó álláspontja szerint a HVB nem szakszerűen vizsgálta és értékelte a kifogást, mely azt eredményezte, hogy döntésének indokolása csak szövegkitöltésre alkalmas.

III.

[A Baranya Vármegyei Területi Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[37] A Baranya Vármegyei Területi Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) megállapítja, hogy Beadványozó fellebbezése nem alapos.

[38] A Bizottság a Ve. 221. § (1) bekezdésére hivatkozással rögzíti, hogy a választási bizottság elsőfokú határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet fellebbezést nyújthat be.

[39] A Kúria a Kvk.VI.38.250/2019/4. számú határozatában és a Kvk.VI.38.006/2019/2. számú végzésben is rögzített egységes gyakorlatra hivatkozva megállapította, hogy „az ügyben való érintettség akkor áll fenn, ha a választási ügy, illetve a választási bizottság határozata nyilvánvalóan befolyással van a kérelmező saját jogi helyzetére, közvetlen hatással bír jogaira, kötelezettségeire.

[40] A Bizottság kiemeli, hogy Beadványozó fellebbezésében érintettségére nem hivatkozott, azonban a Bizottság az ügy irataiból az érintettséget bizonyítottan fogadta el.

[41] A Bizottság előzetesen rögzíti, hogy jelen ügyben a jogszabálysértés megjelölés körében egyfajta előkérdésként merül fel, ha kérelmező kifogásához képest más jogszabálysértésre alapítja fellebbezését, az mennyiben vehető a fellebbezés elbírálása során figyelembe.

[42] A Bizottság e körben akként foglal állást, hogy a Ve. 225. §-a egyértelműen rögzíti, hogy a fellebbezésben és a bírósági felülvizsgálati kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók, ezzel szemben a kúriai gyakorlat ebben a körben korlátozó.

[43] A Bizottság álláspontja szerint újabb jogsértés vizsgálatára, és erre alapítottan jogsértés megállapítására nincs lehetőség. A Ve. 225. §-a fellebbezésben és a bírósági felülvizsgálati kérelemben új tényekre és bizonyítékokra való hivatkozást teszi lehetővé, ez azonban nem azonos azzal, hogy a kérelmező olyan jogsértésre hivatkozzon, amely nem volt a kifogás tartalma alapján a választási bizottság eljárásának tárgya, így arról a választási bizottság határozata döntést sem tartalmaz.

[44] Jelen ügyben az eljárást megindító kifogásban Beadványozó a Ve. 2. § (1) bekezdés megsértésére hivatkozott, a választási bizottság csak ezen alapelvi rendelkezés megsértését vizsgálta, ettől eltérő, újabb jogsértés vizsgálatára a másodfokú eljárásban sem kerülhetett sor, ahogy a bírósági felülvizsgálati eljárásban sem, ezért a Bizottság a választás eredményének megsemmisítésére és megismételtetésére való hivatkozás vizsgálatát mellőzte.

[45] Annál is inkább, mert a választás eredménye elleni jogorvoslat speciális, annak egyes, az általánostól eltérő szabályait a Ve. 241. §-a rögzíti. A választás eredménye elleni jogorvoslat önálló jogorvoslati forma a Ve.-ben, azt a jogalap és az alkalmazható jogkövetkezmények is megkülönböztetik a Ve. 221. §-a szerinti, a kifogás elbírálása folytán

hozott HVB döntés elleni fellebbezéstől. A két jogorvoslat eltérő jellegét a Kúria is hangsúlyozta Kvk.II.37.501/2014/2. számú végzésében. Míg az általános szabály szerint fellebbezést jogszabálysértésre hivatkozással, vagy a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozatával szemben lehet benyújtani, a Ve. 241. § (2) bekezdése szerint a választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése elleni fellebbezés esetében kizárólag a szavazatszámiláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére lehet hivatkozni.

[46] A Bizottság fentiekben írtakkal összefüggésben megállapítja, Beadványozó fellebbezése nem tartalmaz egyik megjelölt jogsértési ok tekintetében sem olyan konkrét jogsértést és olyan konkrét tényállítást, amely közvetlen összefüggést mutatna a Ve. 241. § (2) bekezdésével. „Az általánosságban megjelölt és kellően nem is valószínűsített jogsértés(ek) alapján nincs mód a kérelem szerinti döntés meghozatalára, ahogy ezt a Kúria Kvk.II.37.501/2014/2. számú döntésében is megállapította.

[47] A Bizottság a Ve. 231. § (4) bekezdése alapján eljárásában a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást vizsgálja az irányadó jogszabályok alkalmazásával, a fellebbezés keretei között.

[48] A Bizottság a fellebbezést megvizsgálta és megállapította, hogy Beadványozó a fellebbezés alapjaként egyrészt a HVB mérlegelési jogkörének megsértését jelölte meg. A támadott határozat azonban nem minősül még részben sem mérlegelési jogkörben hozott határozatnak. A Kúria a Kvk.V.38.003/2019/4. és a Kvk.V.38.046/2019/4. számú végzésében is kifejtette, a 2/2015.(XI.23.) KMK véleményben megfogalmazottakra alapítottnak, hogy „a hatóság bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó tevékenysége nem azonos a mérlegelési jogkörével. Az a határozat nem minősül mérlegelési jogkörben hozott határozatnak, amelyben a hatóság a határozathozatalhoz szükséges bizonyítékok értékelése alapján döntési lehetőségeket nem biztosító jogszabály alkalmazásával dönt. Mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozatnak az a határozat minősül, amelyben a hatóság döntését olyan jogszabályra alapozza, amely kizárólag a döntés kereteit jelöli ki, és az is, ahol a döntési lehetőségeket meghatározó jogszabályi rendelkezés a döntés meghozatalának feltételeit és szempontjait nem jelöli meg.” A Bizottság fentiek alapján megállapítja, hogy a HVB a választási kifogás elbírálásakor az elé tárt bizonyítékok alapján döntött a jogsértés fennálltáról vagy hiányáról, így a támadott határozat nem minősül mérlegelési jogkörben hozott döntésnek.

[49] A Bizottság ezt követően a kifogás tárgyává tett Facebook bejegyzésben szereplő videót vizsgálta meg.

[50] A Bizottság előzetesen rögzíti, hogy a választási kampányt - hivatkozva az Alkotmánybíróság gyakorlatára is - következetesen olyan szituációnak tekinti, amelyben a lehető legerősebben jönnek számításba a közügyek minél szabadabb vitája melletti érvek, és ahol leginkább helye van a politikai programokról és a jelöltek alkalmasságáról vallott vélemények akár túlzó, felfokozott megfogalmazásának; tekintettel arra is, hogy ezen időszak alatt a cáfolat vagy ellenvélemény kifejtésének is jelentős tere nyílik. [31/2014. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [28]].

[51] E vonatkozásban a Bizottság utal az Alkotmánybíróság megállapításaira, mely szerint: „[a] politikai vitának a választási kampány során különösen is felfokozott körében a tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznapi értelemben vett automatikus alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatók.”.

[52] A Ve. egyes alapvető rendelkezései az egyébként nem tiltott, ún. negatív kampány megengedhetőségének határait jelentik. [Kúria Kvk.I.37.441/2014/2. sz. végzése]. A Bizottság álláspontja szerint ez azt jelenti, hogy megengedett a konkurens jelöltek

képességei, programja hibainak felsorolása, felnagyítása, karikírozása, a kampányt folytató előnyeinek hangsúlyozása, vagy akár egy jelölt, vagy más közszereplő személy más jelölő szervezetekhez fűződő viszonyának, a velük való korábbi kapcsolatának említése, esetleg felnagyítása. A negatív kampánynak meg nem engedhető formája az, mellyel szemben az érintett nem érvelhet, nem bizonyíthat.

[53] A Bizottság kiemeli, hogy a Kúria a negatív kampány eszközeül szolgáló tartalmakat a véleménynyilvánítási szabadság megnyilvánulási formáinak tekinti [Kvk.IV.37.488/2014/3. sz. végzés] és gyakorlatában elválik a negatív vélemény/értéktétele, valamint az esetlegesen hamis tényállítások megítélése.

[54] A Bizottság megállapítja, helyesen járt el a HVB, amikor azt vizsgálta, hogy a kifogás tárgyává tett anyagban szereplő tartalom a véleménynyilvánítási szabadság oltalma alá tartozik-e, vagy sem, az értéktétele, vagy tényállítást fogalmaz-e meg.

[55] A Bizottság kiemeli, hogy a vélemény – legyen az akár szélsőséges vagy egyesek számára bántó – önmagában nem vezethet a választási jogszabályok megsértéséhez, a valótlan tartalmú tényállítások azonban alkalmasak a választópolgárok megtévesztésére.

[56] A Bizottság kiemeli továbbá, hogy a HVB határozatában megállapította, hogy a kifogás tárgyává tett „videóban látható tartalom tulajdonképpen korábbi években készült médiatartalmakból kerültek összeválogatásra, és a Beadványozó által képviselt szervezet, és képviselőjelöltjei korábban kifejtett közéleti tevékenysége vonatkozásában kritikaként fogalmazódnak meg”, mely megállapítást egyebekben Beadványozó sem kifogásolta.

[57] A Bizottság a fentiekben is írtakra figyelemmel akként foglal állást, helyesen állapította meg a HVB, hogy a videóban szereplő tartalmat a véleménynyilvánítás szabadságának körébe vonta és megvizsgálta, hogy az abban szereplő megállapítások milyen ténybeli alappal hozhatók összefüggése, így előzőek miatt sem irrelevánsak a HVB határozatának arra vonatkozó megállapításai, hogy a szóban forgó jelölő szervezettel kapcsolatba hozható személyek a korábbi években lezajlott választási eseményekkel összefüggésben esetlegesen más jelölő szervezetekkel is kapcsolatba hozhatók, hiszen demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, akár eddigi működésük, eddigi tevékenységük kritikája a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme.

[58] A HVB által hivatkozott „vékony ténybeli alappal” kapcsolatban a Bizottság utal a Kúria joggyakorlatára, mely szerint még a vékony ténybeli alappal rendelkező tényállítások is élvezik a véleménynyilvánítás oltalmát, ha azok nem sértik az emberi méltóság belső magját. A Bizottság akként foglal állást, hogy a kifogás tárgyává tett Facebook bejegyzésben szereplő tartalom egyes elemei tényállításokat tartalmaznak, melyre a HVB határozat is utalt, mely állításokkal összefüggésben a határozat érdemi okfejtésbe is bocsátkozott. [Indokolás 12, 13, 16. pontok] A Bizottság e tekintetben akként foglal állást, hogy az értéktételel terhelt tényállítások egyértelműen a véleményszabadság magas szintű védelmét élvezik.

[59] A Bizottság egyebekben megjegyzi azt is, hogy az Alkotmánybíróság és a Kúria több döntésében is akként foglalt állást, hogy bár a hamisnak bizonyult tényállítások – szemben az értéktételekkel, bírálatokkal – önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt, az adott ügy összes körülményének mérlegelése adott esetben vezethet arra a következtetésre, hogy mégis alkotmányos lehetőség a valótlan állítást tevő jogi felelősségre vonására. A közügyek vitájához tartozó tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért a jogi felelősségre vonás kérdésében még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tényállítások esetében is figyelemmel kell lenni a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekére [7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [50]].

[60] A Bizottság utal továbbá arra is, hogy kampányeszközként figyelembe vehető anyag színvonala, szubjektív szempontok szerinti megítélése nem tartozik a választási bizottságok hatáskörébe, így e vonatkozásában is helytállónak látja a HVB megállapításait.

[61] A fentiekben részletesen kifejtett indokok alapján a Bizottság a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján a HVB határozatát helybenhagyta.

IV.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

A határozat a Ve. 1. § b) pontján, 2. § (1) bekezdésén, 10. §-án, 221. § (4) bekezdésén, 225. §-án, 231. § (4) bekezdésén, (5) bekezdés a) pontján, 241. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1) és (2) és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Pécs, 2024. június 12.

Prof. dr. habil. Notha Tibor
a Baranya Vármegyei
Területi Választási Bizottság elnöke

